

روی موج کوتاه

پزشکیان با اشاره به تصویب منشور کوروش در یونسکو: **ایران می تواند الهام بخش صلح در جهان باشد**

رئیس جمهوری با اشاره به تصویب منشور کوروش در یونسکو، تأکید کرد: ایران اسلامی امروز هم می تواند الهام بخش صلح و همبستگی در منطقه و جهان باشد. به گزارش ایلنا، مسعود پزشکیان در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «تصویب منشور کوروش در یونسکو نشانه ای است از استمرار حضور ایران در وجدان تمدن بشری. ایران، سرچشمه فرهنگ گفت وگو، مدارا، عدالت و همزیستی است. ایران اسلامی امروز هم می تواند الهام بخش صلح و همبستگی در منطقه و جهان باشد.»

■ ■ ■

رمضان زاده:

بودجه نهادهای غیر ضروری را صرف اصلاح شبکه فرسوده آب کنید
سختگوی دولت اصلاحات به رئیس جمهور پیشنهاد داد که به جای سخن از تخلیه تهران، بودجه نهادهای غیر ضروری را صرف اصلاح شبکه فرسوده آب کند. به گزارش ایلنا، عبدالله رمضان زاده، خطاب به رئیس جمهور در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «جناب آقای رئیس جمهور! می فرمایید اگر باران نبارد و مصرف آب ۱۰ درصد دیگر کاهش نیابد باید تهران تخلیه شود. کارشناسان می گویند هدر رفت ناشی از پوسیدگی شبکه توزیع ۱۵ تا ۲۰ درصد است. بودجه نهادهای غیر ضروری را قطع کنید و فوراً به اصلاح شبکه بپردازید. سخن از تخلیه تهران شوخی ناچسبی است!»

■ ■ ■

الجزیره:

ایران در حال برنامه ریزی برای خرید سه نوع جنگنده جدید از روسیه و چین است
الجزیره نوشت: ایران در حال برنامه ریزی برای به دست آوردن سه نوع جنگنده جدید است. میگ-۲۹ روسی، جی-۱۰ سی (J-۱۰C)، چینی، و در نهایت سوخو-۳۵ (Su-۳۵) روسی. با هدف مقابله با رازدخانه هوایی اسرائیل که عمدتاً شامل جنگنده های اف-۱۵ ایگل (F-۱۵ Eagle)، اف-۱۶ آی (F-۱۶I) و جنگنده نسل پنجم اف-۳۵ آی (F-۳۵I) است. به گزارش انتخاب، در ادامه این مطلب آمده است: این اتفاق می تواند اثر راهبردی تعیین کننده ای ایجاد کند. به نوشته الجزیره، مقامات ایرانی آگاهند که مسیر نوسازی نیروی هوایی دشوار خواهد بود و آمریکا و اسرائیل نیز فشار خود را بر روسیه و چین برای جلوگیری از تجهیز ایران ادامه خواهند داد. بر خلاف صنعت موشکی و پهپادی که ایران بومی سازی کرده، جنگنده های پیشرفته نیازمند فناوری و سرمایه گذاری عظیم هستند.

■ ■ ■

خاندوزی:

«سوپر مارکت آخر شب» است
وزیر پیشین اقتصاد با انتقاد از نوع نگاه راهبردی ایران به روابط اقتصادی با چین گفت: رفتار کنونی ما با یکن بیشتر شبیه مشتری ای است که نیمه شب به سوپر مارکت می رود تا نیاز فوری خود را برطرف کند، نه شریکی که برای آینده برنامه دارد. به گزارش خبر آنلاین، احسان خاندوزی، در سخنانی که باهدف نقد سیاست خارجی اقتصادی کشور مطرح شد، افزود: «این نگاه به معنای کنار گذاشتن سایر کشورها نیست. قطعاً تعامل با غرب و همه دنیا لازم است، اما اگر بیشترین خرید ما از اقتصاد چین باشد، همچنان هدف اصلی محقق نخواهد شد.» وزیر اسبق اقتصاد افزود: «در شرایطی که بسیاری از کشورها حاضر به کمک در حوزه پدافند و سامانه های دفاعی ما نیستند، می توان از ظرفیت چین استفاده کرد، اما این به معنای شکل گیری پیوند سیستمی و راهبردی میان دو کشور نیست.»

■ ■ ■

رایزنی اولیانوف با گروسی درباره ایران
نماینده روسیه در سازمان های بین المللی در وین و مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی درباره موضوعات مرتبط با ایران و اوکراین را برزیلی کردند. «میخائیل اولیانوف»، در پیامی در شبکه اجتماعی ایکس اعلام کرد که در این دیدار طیف گسترده ای از موضوعات، از جمله مسائل مرتبط با ایران و اوکراین، مورد بحث قرار گرفته است. وی فضای گفت وگو را «حرف های، سازنده و مبتنی بر رویکردی کاری» توصیف کرد.

■ ■ ■

عضو کمیسیون امور داخلی خبر داد تشکیل ۳ کمیسیون جدید در مجلس
عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شور اها در مجلس از تشکیل کمیسیون های «جهش تولید»، «هوش مصنوعی» و «ارتباطات و فناوری» خبر داد. خیرداد ابوالفضل ابوترابی، در گفت وگو با اوش، تصریح کرد: یک اتفاق مبارک در کمیسیون آئین نامه در حال وقوع است. باید با توجه به شرایط روز، عناوین و تعداد کمیسیون ها را تغییر بدهیم. بر همین اساس پیشنهاد شد چند کمیسیون به عنوان کمیسیون های ثابت در آیین نامه لحاظ شود. برای مثال کمیسیون «جهش تولید» به عنوان یک کمیسیون ثابت در نظر گرفته شود. همچنین کمیسیون «هوش مصنوعی» و «ارتباطات و فناوری» نیز تشکیل می شوند.
افزود: ان شاءالله کمیسیون اصل ۹۰ را به دیوان تبدیل می کنیم تا نظارت پایدارتری داشته باشیم. این را به جمله اتفاقاتی است که اکنون در کمیسیون آیین نامه در حال پیگیری است.

■ ■ ■

انتقاد نماینده سابق شیراز در مجلس از بستن راه پاسارگاد و تخت جمشید؛ مارا به خیر شما امید نیست؛ شر مرسانید!
نماینده پیشین شیراز در مجلس نسبت به تبلیغات و شعارهای ملی گراییانه واکنش نشان داد. بهرام پارسایی، نماینده ادوار مجلس شورای اسلامی، در واکنش به تبلیغات جشن های ملی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: هنوز اثر چکمه و بلوک های بتنی در پاسارگاد و تخت جمشید در یاد روز کورش بزرگ پاک نشده دم از ملی گرایی و جشنهای ملی می زنید؟ مارا به خیر شما امید نیست، شر مرسانید!

toseeirani.ir

شورای نگهبان هم وارد کلاف سردرگم رفع فیلترینگ در ایران شد؛

دولت پزشکیان در حاشیه تصمیمات مهم

شد. برخی رسانه های نزدیک به دولت از «احتمال بازگشت تلگرام» نوشتند و حتی صدواوسیما در گزارشی مدعی شد که «تلگرام به دلیل اتخاذ موضع بی طرف و همکاری در زمینه امنیت کاربران، به زودی رفع فیلتر خواهد شد». این ادعا موجبی از واکنش ها را در پی داشت. از دولت محدودسازی نیست» و وعده داد بررسی رفع فیلتر شبکه های مانند واتس اپ و تلگرام در حال انجام است. حتی برخی نمایندگان مجلس از «کشایش قریب الوقوع» در این زمینه سخن گفتند.

در همین میان، ماجرای غیر منتظره افکار عمومی را شگفت زده کرد: پای بابک زنجانی به این پرونده باز شد.

از وعده تا اتهام زنی!

همه چیز از یک تذکر علنی در مجلس شروع شد. امیر حسین ثابتی، نماینده اصولگرای تهران، در نطق خود اعلام کرد که «گزارش هایی رسیده که در توافق اخیر برای رفع فیلتر تلگرام، یک شرکت واسطه مالی نقش دارد و مالک این شرکت بابک زنجانی است. کسی که هنوز بدعی خود به بیت المال را تسویه نکرده، چگونه شریک مالی در چنین توافقی می شود؟» این سخنان به سرعت در شبکه های اجتماعی منتشر شد و واکنش تند زنجانی را در پی داشت. او در پیامی تهدیدآمیز خطاب به ثابتی نوشت «اگر نتوانی اثبات کنی، پشت و رویت می کنم تا درس عبرتی برای همه نفوذی های کشور شوی.»

به جای این که در دولت متمرکز باشد، میان نهادهای مختلف تقسیم شد و از کار گروه فیلترینگ گرفته تا شورای عالی فضای مجازی و حتی کمیسیون های مجلس در ماجرا دخیل شدند و در نتیجه، هیچ کس پاسخ روشنی به این پرسش نداد که چه نهادی تصمیم گیر نهایی درباره رفع فیلتر است؟

پلتفرم ممنوعه ای

که همه درباره اش حرف می زنند

اما در هفته های اخیر، گمانه زنی هایی درباره احتمال رفع فیلتر تلگرام مطرح

گزارش

گروسی:

در آستانه یک درگیری هسته ای کاملاً جدی هستیم

گروسی گفت: «این وضعیت تأسفبار است، اما واقعیت دارد... ما اکنون در لحظه ای از تاریخ قرار داریم که احتمال وقوع یک درگیری هسته ای کاملاً جدی است. حق داریم نگران باشیم، اما نباید ناامید شویم.»

مدیر آژانس بین المللی انرژی اتمی در گفت وگویی رادیویی هشدار داد که افزایش تنش ها میان قدرتهای هسته ای جهان به سطحی رسیده است که احتمال بروز یک درگیری هسته ای «به طور واقعی» وجود دارد.

به گزارش ایسنا، «رافائل گروسی» دبیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی گفت که «بعد هسته ای در روابط بین الملل شاهد افزایش قابل توجهی در سطح تنش هاست» و یکی از دلایل این وضعیت، اعلام

گزارش

نماینده ادوار مجلس:

پرونده هسته ای ایران در فاز انجماد قرار دارد

فوری در ارتباط با بررسی ها از ایران دست یابد، چندان خوش بین و امیدوار نیست.

وی ادامه داد: در واقع، ایشان اظهار ناامیدی می کنند از اینکه راه فوری ای وجود داشته باشد و تأکید دارد که شرایط به گونه ای نیست که بتوان به سرعت به احکمت ایران درباره نحوه بازرسی ها به توافق رسید. به نظر می رسد که مدیر کل، به تاژگی متوجه اوضاع شده و دریافته است که شرایط چگونه است.

شیراز گفت: به این مورد هم باید اشاره کنم که او هیچ اشاره ای به «توافق نامه قاهره» نمی کند. در واقع، آن توافق نامه باید چار و پای ها انجام دادند و مکانیزم ماشه را فعال کردند دیگر از نشی ندارد.

فیلتر ینگ یک پیام رسان خارجی باید نظر ددهد، موضوعی که تا دیروز در حوزه دولت و وزارت ار. ارتباط تلقی می شد.

به این ترتیب، موضوعی که قرار بود اقتصادی یا امنیتی باشد، به نزاعی سیاسی و مشخصی میان یک نماینده مجلس و یکی از معروف ترین محکومان مالی کشور تبدیل شد و با این حال، در سایه این جنجال رسانه ای، پرسش اصلی فراموش نشد؛ آیا واقعاً توافقی با تلگرام در حال انجام است و فیلتر تلگرام بدون بررسی تبعات امنیتی ممکن نیست؟

رودر سعی نهاد نظر قانون اساسی
پاسخ به این پرسش دیروز اما وارد مرحله تازه ای شد. هادی طحان نظیف، سخنگوی شورای نگهبان، صبح ۱۷ آبان در نشست خبری اعلام کرد «با توجه به اصل ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی و تفسیرهای پیشین شورای نگهبان، اظهار نظر قطعی در این باره تنها پس از اطلاع از جزئیات هر گونه توافق احتمالی ممکن است. ماهیت موضوع بستگی دارد به اینکه آیا چنین توافقی برای کشور تهداد و خواهد بود یا خیر. بنابراین، تازمانی که متن و جزئیات دقیق توافق ارائه نشود، امکان اعلام نظر حقوقی درباره رفع فیلتر تلگرام وجود ندارد.»

این موضع گیری به ظاهر فنی، اما در واقع نشانه ای از ورود شورای نگهبان به یکی از مناقشه برانگیز ترین پرونده های سیاست داخلی و فضای مجازی کشور است.

نهاد نظر بر مصوبات مجلس و تطبیق آن ها با قانون اساسی و شرع، اکنون در موقعیتی قرار گرفته که درباره رفع یا ندادن فیلتر تلگرام وجود ندارد. از یک سو، همین اظهار نظر کافی بود تا بار دیگر پرسش اصلی مطرح شود: چه کسی تصمیم گیر نهایی در سیاست فیلتر ینگ کشور است؟

موازی کاری نهادی؛ بیماری مزمن

تصمیم گیری در ایران
پرونده تلگرام اما بار دیگر چهره پنهان ساختار حکمرانی در حوزه اینترنت را آشکار کرد؛ ساختاری متکثر، پر از

نهادهای موازی و فاقد مرجع پاسخ گو. در این میان شوروی عالی فضای مجازی سیاست گذار کلان است؛ کمیته تعیین مصادیق مجرمانه (معروف به کار گروه فیلتر ینگ) مجری تصمیم هاست؛ وزارت ارتباطات مسئول فنی و اجرایی است؛ نهادهای امنیتی در مقام ناظر و تأیید کننده حضور دارند و حالا شورای نگهبان نیز به عنوان مرجع حقوقی و قانون اساسی وارد ماجرا شده است.

نتیجه این تعدد نهادهای چیزی جز ابهام و بی مسئولیتی جمعی نیست. هر نهاد بخشی از تصمیم را می گیرد، اما هیچ کس پاسخ گوی نتیجه نهایی نیست. دولت وعده رفع فیلتر می دهد، ولی می گوید «اختیار ندارم».

مجلس هشدار می دهد، اما ابزار اجرایی ندارد و شوروی نگهبان حالا می گوید «تا وقتی متن توافق نیابد، منظر نمی دهیم». در چنین وضعیتی، شهروندان و کسب و کارها در سرخ تصمیم گیری گرفتارند؛ نه از فیلتر خارج می شوند، نه از باتکلیفی.

نقش دولت؛ از وعده تا حاشیه

ورود شورای نگهبان اما حالا پرسش دشواری را پیش روی افکار عمومی قرار داده که اگر دولت مسعود پزشکیان مسئول سیاست گذاری در حوزه اینترنت نیست، چرا «رفع فیلتر ینگ» از شعارهای اصلی دولت نگهبان است؟ اما به استناد اصول قانون اساسی، هر توافقی که برای کشور «تهداد و» باشد، باید مسیر حقوقی مشخصی طی کند و ابتدا تأیید دولت، سپس تصویب مجلس و در نهایت بررسی در شورای نگهبان.

دولت در عمل نشان داده که اختیار کامل در این حوزه ندارد. وزارت ارتباطات دولت پزشکیان نیز هیچ تصمص مهمی در حوزه فیلترینگ اتخاذ نکرده و حتی در دفاع از دسترسی آزاد به اینترنت با احتیاط سخن گفته است. این احتیاط، به ویژه پس از حملات سایبری اخیر به برخی زیرساخت ها پررنگ تر هم شده است. بلکه ساختار تصمیم گیری، عملاً دولت را از مرکز تصمیم به حاشیه رانده است. همان گونه که در حوزه سیاست خارجی، سیاست های کلان از سوی شورای عالی امنیت ملی و سایر نهادها تدوین می شود، در حوزه اینترنت نیز سیاست نهایی در نهادهایی بیرون از دولت تعیین می شود. به تعبیری یکی از تحلیلگران سیاسی، «دولت ها در ایران مسئول وعده دادن هستند، نه اجرا کردن».

شورای نگهبان و خطوط قرمز حقوقی

بر اساس اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساسی که طحان نظیف به آن ها اشاره کرده، هر گونه قرار داد یا موافقت نامه ای که برای کشور تهداد ایجاد کند، باید به تصویب مجلس برسد و سپس شورای نگهبان آن را از حیث مغایرت با قانون اساسی و شرع بررسی کند. اما پرسش اینجاست آیا رفع فیلتر یک پلتفرم خارجی، اساساً قرار داد بین المللی محسوب می شود؟ برخی حقوقدانان معتقدند خیر؛ زیرا رفع فیلتر صرفاً تصمیمی در سطح سیاست داخلی است و تا زمانی که توافق رسمی با شرکت خارجی وجود نداشته باشد، نیازی به بررسی شورای نگهبان نیست.

در مقابل، گروهی دیگر می گویند اگر در این فرایند «تبادل اطلاعات کاربر» یا «همکاری مالی با شرکت واسطه» وجود داشته باشد، آن گاه تصمیم دولت جنبه تهداد و می یابد و مشمول نظارت شورا می شود.

شماره ۲۰۴۴ / یکشنبه ۱۸ آبان ۱۴۰۴ / ۱۸ جمادی الاول ۱۴۴۷ / ۹ نوامبر ۲۰۲۵

به نظر می رسد شورای نگهبان با استناد به همین دیدگاه دوم، فعلاً منتظر دریافت متن توافق احتمالی مانده است تا تصمیم نهایی خود را اعلام کند. اما همین انتظار، عملاً روند تصمیم گیری را متوقف کرده است.

فیلترینگ

به منابه ابراز سیاست داخلی
بخش دیگری از تحلیل ماجرا، به ماهیت سیاسی فیلتر ینگ در ایران بازمی گردد و از سال ۱۳۹۷ که تلگرام فیلتر شد، تاکنون هیچ دولت و نهادی مسئولیت صریح رفع آن را بر عهده نگرفته و هر بار که احتمال بازگشایی مطرح شده، گروهی از نهادهای امنیتی یا قضایی هشدار داده اند که «در شرایط جنگ ترکیبی» چنین اقدامی خطرناک است.

به عبارت دیگر، فیلتر ینگ در ایران صرفاً ابزار کنترل فضای مجازی نیست، بلکه ابزار تنظیم توازن قدرت میان نهادهایز هست. هر بار که دولت می خواهد از آزادی سخن بگوید، نهادهای دیگر یادآوری می کنند که «مرزهای امنیت ملی» را نمی توان با وعده های انتخاباتی جابه جا کرد. در چنین ساختاری، شورای نگهبان نیز، حتی اگر نیتش صرفاً حقوقی باشد، ناخواسته در زمین سیاست بازی می کند؛ زیرا هر اظهار نظر حقوقی درباره تلگرام، بلافاصله به مسالهای سیاسی تبدیل می شود.

اگر مسیر رفع فیلتر تلگرام به درستی پیموده نشود، نتیجه آن برای شهروندان و کسب و کارهای آنلاین همان خواهد بود که در پنج سال گذشته تجربه کرده اند؛ تداوم بلاکلیف، مهاجرت کاربران به پلتفرم های خارجی از مسیر فیلتر شکن، و فرسایش اعتماد عمومی به نهادهای تصمیم گیر. دولت وعده داده بود که فیلتر ینگ را رفع و وزیر ساخت های اینترنت از ادرا تقویت کند اما حالا که شورای نگهبان و مجلس و نهادهای امنیتی در صف بررسی قرار گرفته اند، نقش دولت بیش از هر زمان دیگری به حاشیه رانده شده است.

پایان باز یک پرونده بی پایان
اظهارات روز گذشته سخنگوی شورای نگهبان، در واقع پرده دیگری از این سردرگمی نهادی را کنار زد. او گفت «شورا تا زمان دریافت متن توافق نظر نمی دهد»؛ اما این جمله بیش از هر چیز نشان داد که مسیر تصمیم گیری درباره تلگرام نه در دست دولت است، در چار چوبی شفاف و پاسخ گو. به نظر می رسد حال که هر تصمیمی باید از فیلتر چندین شورا و نهاد عبور کند، حتی ساده ترین تصمیم اجرایی نیز می تواند به مسئله ای چندوجهی و بی انتها تبدیل شود.

مسعود پزشکیان با شعار «شفافیت و عقلانیت» به پاسورت رفت، اما در نخستین آزمون جدی درباره یکی از وعده های انتخاباتی اش، با دیواری از نهادهای موازی مواجه شد.

پرونده تلگرام نیز اکنون فراتر از یک تصمیم درباره اینترنت، آینه ای از ساختار حکمرانی در ایران است. ساختاری که در آن مرز میان دولت و نهادهای دیگر چنان مبهم شده که هیچ وعده ای قابلیت تحقق ندارد. شورای نگهبان امروز از اصول قانون اساسی سخن گفت، اما شاید مهم تر از خود اصول، این پرسش باشد که «حاکمیت چند پاره» چگونه می خواهد وعده های انتخاباتی را عملی کند؟ تا زمانی که تصمیم گیری در کشور به جای تمرکز میان ده نهاد تقسیم شود، نه تلگرام رفع فیلتر خواهد شد، نه اعتماد عمومی ترمیم می شود.

است. «گروسی در پایان گفت: «ما حق داریم نگران باشیم، اما نباید ناامید شویم. اگر از ابزارهای دیپلماتیکی که وجود دارند استفاده کنیم، از جمله رژیم های منع گسترش فعالیت های آژانس بین المللی انرژی اتمی و در صورت لزوم نقش سازمان ملل، می توانیم از وقوع بدترین سناریو جلوگیری کنیم»

قبلی به بازرسی ها ادامه داد. وی ادامه داد: به نظر می رسد که اظهارات اخیر ایشان تا حدی با واقع بینی نسبت به شرایط جدید همراه شده است. آقای گروسی همچنین اشاره می کند که لازم است در قالب مذاکراتی طولانی مدت و تدریجی به باایران به توافق رسید. در حقیقت، این همان چیزی است که ایران نیز بر آن تأکید دارد و می گوید اگر آژانس قصد دارد بازرسی هایی از ایران انجام دهد، باید موضوع مشخص شود، در خواست ارائه شود و سپس ایران آن را بررسی کند. شیراز گفت: بنابراین این می توان در یک جمله گفت که وضعیت پرونده هسته ای ایران وارد فاز «انجماد» شده است. اوضاع پس از جنگ ۱۲ روزه، به همان شکل باقی مانده و تغییر قابل توجهی مشاهده نمی کنیم. نه آژانس پرونده جدیدی مطرح کرده، نه فشار تازه ای علیه ایران آغاز شده و نه ایران فعالیت جدیدی را اعلام یا آغاز کرده است. این فاز انجماد تا چه زمانی ادامه خواهد داشت؟ واقعا مشخص نیست.

